PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 42 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 20 lutego 1929 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

PROTOKÓŁ MOSKIEWSKI.

Komsomolskaja Prawda 13.II streszczając głosy prasy polskiej, rumuńskiej, łotewskiej i francuskiej w sprawie protokółu, oświadcza, iż „nawet nieprzejednani faszyści polscy zmuszeni są uznać doniosłość sowieckiej inicjatywy pokojowej". Równocześnie prasa polska i bałtycka, działając na podstawie otrzymanych z Paryża i z Londynu wskazówek, rozpoczyna kampanję przeciwsowiecką. Pisma polskie podkreślają nie tyle doniosłość protokółu, ile tą okoliczność, iż dokoła protokółu sklepiono jakiś blok państw bałtyckich. Prasa francuska stwierdza, iż istnienie tego bloku umożliwia dla Polski wyrzeczenie się jej podpisu pod protokółem w wypadku jakiejkolwiek prowokacji ze strony państw bałtyckich. Prasa francuska utrzymuje nawet, iż protokół Litwinowa sprzeczny jest z paktem Kellogga. Trudno się powstrzymać w tych okolicznościach od przyznania słuszności pismom litewskim, które oświadczają, iż urzeczywistnienie paktu Kellogga stworzyło pretekst do utworzenia przeciwsowieckiego bloku.

Izwiestja 14.II ogłaszają głosy prasy polskiej, niemieckiej i litewskiej w sprawie protokółu pod tytułem: „Uznanie protokółu moskiewskiego zagranicą. W komentarzach do tej informacji pismo oświadcza, iż rokowania o zawarcie traktatu handlowego między Polską a Łotwą trwały bardzo długo. Liczne trudności tamowały zawarcie tego traktatu oraz konwencji kolejowej. Sprawa ta związana była z aspiracją Polski do sześciu gmin łotewskich. Polska zgadza się na uznanie praw Łotwy do tego terytorjum pod warunkiem wypłacenia odszkodowania właścicielom ziemskim narodowości polskiej, którzy ucierpieli z powodu reformy rolnej na Łotwie. Prócz tego Polska domagała się aby Łotwa przez stwierdzenie w konwencji kolejowej, iż stacja Turmont jest stacją graniczną, uznała pośrednio przynależność Wileńszczyzny do Polski. Utrudniało to rokowania i stosunki komunikacyjne między Polską a Łotwą oparte były na tymczasowem porozumieniu. Niespodziewanie w dniu 8.II komisja łotewskiego sejmu uchwaliła podpisanie traktatu handlowego i konwencji kolejowej z Polską. Na tem samem posiedzeniu komisji zapadła wbrew poprzednim decyzjom uchwała o podpisaniu protokółu moskiewskiego przez Łotwę, wspólnie z Polską. Prasa łotewska stwierdziła istnienie ścisłego związku między temi wydarzeniami. Łotewskie pismo „Socjal - Demokrats" zdemaskowało środki, po które sięgnęła dyplomacja polska, aby osiągnąć zmianę stanowiska Łotwy. Podpisanie traktatu handlowego między Polską a Łotwą nastąpiło dlatego, iż Polska poczyniła poważne ustępstwa gospodarcze i polityczne na korzyść Łotwy, wyrzekając się stanowiska, którego dyplomacja polska broniła w ciągu kilku lat. ZSRR nie obstawał nigdy przy tej lub innej ewentualnej formie przystąpienia państw bałtyckich do protokółu. Należy raczej powitać przyspieszenie podpisania protokółu przez Łotwę. Polska zaś przywiązywała do tych formalnych okoliczności wagę, której okoliczności te pozbawione są z sowieckiego puntku widzenia.

Izwiestja 16.II omawiając ratyfikację protokółu przez ZSRR, oświadczają, iż ratyfikacja ta stanowi dowód pokojowych tendencyj sowieckiej polityki. Pismo porównywuje tę politykę z polityką inicjatorów paktu Kellogga, którzy w pół roku po podpisaniu paktu nie zdążyli go ratyfikować. Omawiając okres rokowań, które poprzedziły podpisanie protokółu moskiewskiego, pismo zarzuca dyplomacji „burżuazyjnej", nieszczerość i przedstawia wynik rokowań jako zwycięstwo dyplomacji sowieckiej. Opinja sowiecka będzie oczekiwała ratyfikacji protokółu przez wszystkich sygnatarjuszów i będzie się spodziewała, iż ratyfikacja ta nastąpi niezwłocznie. ZSRR będzie również oczekiwał przystąpienia Litwy i Finlandji do protokółu. Z punktu widzenia sowieckiej polityki ani pakt Kellogga ani protokół nie stanowią oczywiście zupełnej gwarancji pokoju i rząd ZSRR jest nadal zdania, iż tylko rozbrojenie powszechne stanowi taką gwarancję. Ratyfikacja protokółu przez rząd ZSRR jest ogniwem w łańcuchu sowieckiej polityki i walki ZSRR o pokój; podpisanie protokółu dowodzi, iż ZSRR stanowi poważny czynnik pokoju, którego znaczenie zmuszone są uznać nawet państwa kapitalistyczne.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Raboczaja Moskwa 9.II omawia projekt zmiany Konstytucji polskiej, oświadczając, iż „piłsudczycy" dążą do likwidacji resztek parlamentaryzmu i demokracji w Polsce. Istniejąca dyktatura „faszystowska" nie liczyła się z Sejmem, lecz formalnie Sejm pozo-

stawał najwyższą izbą ustawodawczą w państwie. Dekoracja ta potrzebna była „piłsudczykom“ dla celów polityki zagranicznej, lecz ostatnio w obozie „piłsudczyków“ zwyciężyło skrajne prawicowe ugrupowanie, t. zw. „grupa pułkowników“, której przywódcą jest płk. Sławek. Grupa ta opracowała projekt Konstytucji, który oddaje pełnię władzy ustawodawczej i wykonawczej w ręce Prezydenta Rzeczypospolitej. Prezydentem zaś ma być oczywiście „faszysta“. Tego rodzaju ewolucja „polskiego faszyzmu“ budzi poważne obawy, stwierdza bowiem, jaką wartość posiadają tego rodzaju akty, jak wymuszone podpisanie portokółu Litwinowa. Faszyzm polski nie jest w stanie prowadzić polityki pokojowej, zmiana Konstytucji utorować ma faszyzmowi polskiemu drogę do nowych awantur zaborczych wbrew wszystkim pokojowym deklaracjom.

Prawda 12.II ogłasza p. t. „Zdemaskowanie planów polskiego militaryzmu“ sprawozdanie z przebiegu dyskusji sejmowej nad budżetem ministerstwa wojny, uwzględniając szeroko treść przemówienia posła Sypuły.

JAPONJA A ZSRR.

Rul. 17.II donosi, iż źródła naftowe trustu „Sachalinoneft“ położone w części wyspy Sachalin będącej własnością ZSRR, zostaną przekazane koncesjonarjuszom japońskim.

CHINY A ZSRR.

Izwiestja 14.II donosząc o zamachu na życie sow. konsula generalnego w Charbinie Mielnikowa, oświadczają, iż władze chińskie tolerują w Mandżurji północnej czynne organizacje białogwardyjskie, które korzystają z poparcia władz chińskich. Po zamachu na konsula Mielnikowa władze chińskie będą się prawdopodobnie poczuwały do obowiązku ukarania winnych, przeprowadzenia surowego śledztwa i wytworzenia sytuacji, która uniemożliwi powtórzenie podobnych zamachów na przyszłość.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Sierp. 7.II uzasadania konieczność „oczyszczenia“ partji z żywiołów opozycyjnych i zdemoralizowanych. Termin rozpoczęcia się akcji oczyszczenia ustali wszechzwiązkowa konferecja partyjna. Wynikiem tej akcji będzie wzmocnienie partji oraz wzmożenie jej autorytetu wśród szerokich mas pracujących Z. S. R. R.

Raboczaja Moskwa 6.II dowodzi. że zwolennicy Trockiego zerwali z partją komunistyczną i z ustrojem sowieckim. Robotnicy żądają od władz sowieckich ukarania kontrrewolucyjnych trockistów i jest to żądanie słuszne, któremu stanie się zadość.

Rul 17.II donosi, że C. K. K. partji wykluczyła z partji 150 trockistów, którzy byli aresztowani w styczniu r. b. Wszystkich wykluczonych z partji opozycjonistów skazano na wydalenie do obwodu Narymskiego na przeciąg 5 lat.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Prasa sowiecka 9.II ogłosiła dekret rady komisarzy ludowych o dokonaniu licznych zmian w ustawie o podatku rolnym. Nowelizacja ustawy obniża ogólny wymiar podatku rolnego na całem terytorjum ZSRR o 55 miljonów rubli rocznie przez częściowe dalsze uwolnienie „biedoty“ od uiszczania podatku oraz przez obniżenie wymiaru podatku od średniozamożnych rolników. Znowelizowana ustawa konkretyzuje porządek wymierzania t. zw. dodatkowego indywidualnego podatku rolnego, wprowadzając szereg ulg, których celem jest „niedopuszczenie do powtórzenia zeszłorocznych błędów“. Gospodarstwa rolne, których dochód roczny nie przekracza 500 rubli, zostają zupełnie zwolnione od dodatkowego podatku. Ustawa wprowadza również ulgi podatkowe dla tych rolników, którzy prowadzą kulturalną gospodarkę rolną, posiadają fermy mleczne i t. p. Wreszcie ustawa zabrania wprowadzania corocznych zmian do wymiaru podatku rolnego, zatwierdzając tegoroczny wymiar jako podstawę do wymiaru w ciągu trzech najbliższych lat. Wszystkie pisma sowieckie z 9 — 12.II oceniają znowelizowanie ustawy o podatku rolnym, jako zadość uczynienie żądaniom ludności wiejskiej.

Komsomolskaja Prawda 9.II oświadcza w art. wst., iż nowelizacja ustawy o podatku rolnym stanowi doniosłe wydarzenie. Wymiar podatku rolnego zostaje uporządkowany, ogólna wysokość podatku zostaje obniżona, rolnictwo uzyskuje liczne ulgi podatkowe, w ciągu trzech lat wysokość podatku nie będzie zmieniana. Dzięki nowej ustawie średniozamożne włościaństwo nie będzie zupełnie odczuwało ciężaru t. zw. indywidualnego dodatkowego opodatkowania.

Raboczaja Moskwa 12.II oświadcza, że znowelizowanie ustawy o podatku rolnym posiada wielkie znaczenie polityczne, ułatwiając rozwój gospodarczy rolnictwa.

Leningradzkaja Prawda 10.II jest zdania, iż zmiana ustawy o podatku rolnym wzmacnia podstawy władzy sowieckiej, uniemożliwiając powtórzenie dawnych błędów sowieckiej polityki na wsi.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Wozrożdenje 12.II donosi o ukazaniu się w Paryżu nowego pisma rosyjskiego „Nasze Znamia“. Pismo to zbliżone jest do związków młodzieży emigracyjnej.

Rul 14.II. donosi o przedłużeniu kuracyjnego urlopu komisarza ludowego spraw zagranicznych Cziczerina do 1.VII r. b.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Rul 13.II Rozstrzelanie Szumskiego.

Siegodnia 13.II Podpisanie traktatów z Polską. — Przed nową konstytucją polską (korespondencja z Warszawy).

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40